

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.

Rokopisi
se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu (administracija) in ekspedicijska na mestnem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvu je na mestnem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan, izvenemski delje in praznike, ob 1/6 popoldne.

Vampir.

Vampir je krvoses; ta pa je netopir, ki živo kri pije. Od teh pa ne bodi danes govora, temveč mislimo se spustiti v razpravo o vampirjih, ali krvoselih, ki bi jih rastlinoslovski učenjak Linnée uvrstil med pleme „homo sapiens“, Slovence naj jih pa le priprosto „krvosese“ naziva, in to so tisti, katerim naš Gregorčič z vso resnobo zakliče:

„Vi, ki zaklade zbirate
Iz bližnjikov krvi,
In reveže odirate,
Prah boste tudi vi!“

To naj nam bodo za danes v prvi vrsti židovi, drugikrat si ogledamo po drobnogledu krščene vampirje. Žid je žid, devetkrat ga posadi pod kap, in se ti bo desetkrat pri ljuknici ključa povrnili in za dobiček vsako še tako žaljivo razžaljenje voljno prenašal. „Vse za norce, nič brez njih“, to mu je geslo, to mu je vodilo javnega kakor tudi privatnega življenja. Zlato tele, ktere ga so Mozesovi sovrstniki pred skoraj 5000 leti v puščavi obplešavali, ni še ob svojo veljavo, nikakor še ni svojega magneta vlečne moči izgubilo. Za zlato tele ti proda žid poštenje, dobro ime, da, še več — neverjetno ali vendar le skozi in skozi resnično — lastnega očeta! Svet, ali si čul, lastni oče se mu ne smili, roditelja svojega bi na vešala povzdignil za nekoliko prahu zlatega teleta, in do celega izdal bi pak brezpogojno zemljo hudiču v kremplje — ako bi mu bil Arhimed kraj pokazal, kjer naj svoj vod zasadi, da se mu sponese!

Živa priča ravno rečenega nam je žid . . . iz . . . revež in siromak, da se vsakemu poštenjaku, ktere ga koli veroispoznanja v sree

smiliti mora. Mnogokrat zašla bi bila tiha luna čez blede obraze in lačna telesa židovega naraščaja, da bi se ga dobrosrčna žena rokodelca I. I. ne bila usmiliła, ter mu tu pa tam večerje, zopet in zopet tudi manjših zneskov ne poklanjala. Še celó pod kap bi bil gospodar nedolžno židovo družino posadil, ker ni bilo, pa ni bilo, da bi bil žid mogel najemščino plačati, ko bi zopet ne bila dobrotna roka krščanske rokodelčeve žene dvakrat in trikrat v hranilni predalček lastnega kovčega posegla in za žida najemščine ne bila plačala.

Mar le ne bode takovo postopanje tudi najbolj divjega suroveža priklopnilo za večne čase hvaležnega dobrotnikovemu srcu? Ali žid je žid; tudi žid hotel se je skazati vrlo hvaležnega, v to svrhu ogleda si čez nekaj časa, ko mu je jel od puščave vleči vgodnejši veter prav na strokovnjaški način vse pohištvo srečne, dasiravno nepremožne, rokodelčeve družine. Podedoval je neke nekoliko stotin in hajdi odprl je takoj trgovino s srčno krvijo pod znano firmo: „Geld für Alles“ (denar za vsako reč). Ko vidi, da je v rokodelčevem pohištvu marsikak stotak, ponudi nič hudega sluteči ženi, ki mu je že toliko dobrega storila, par lepih komadov pohišne garniture na jako nizke obresti, po dva goldinarja na teden. Žena sprejme ponudbo, prikupe na obroke še nekaj pohištva in pošteno tudi teden za tednom, kakor ji je mož redno svoj zaslužek donášal, svoja dva goldinarja židu plačuje. Mož zbolí, zaslužek izostane in žid je za nekaj tednov na suhem. Prvi teden ne reče nič, drugo soboto večer se mu že nos obesi, tretjo mu je že „vrlo žal“, in četrto pové brez ovinkov nič hudega sluteči ženi, da je po okoliščinah in

sicer jako neugodnih posiljen, „svojega prava“ poslužiti se. To pravo bilo pak je zabilježeno na kupijski pogodbi — z non-pareille-črkami (t. j. nepaznemu očesu komaj vidljivimi) tako, da, ako bi kupec le jednega ktere ga koli obroka ne vplačal, na obroke kupljena reč takoj v last prodajalčeve preide in prvi ob enem vse že do takrat plačane obroke zgubi. Konec ostudne komedije je, da so rokodelčevi resnično prišli ob nakupljeno pohištvo in ob enem tudi ob vse že plačane obroke, ki so menda že okolu 18 gld. znašali. „To je jedna odškodnina, da sem vas moral čakati tako dolgo,“ odrezal se je „hvaležni“ žid in — dalje druge odiral.

Da židov tudi srčnega čuta, one močne in sladke vezi ne pozna, ki veže deco na starše, nam je živ dokaz 14letni židovič Moric Scharf iz škandalozne na Madjarskem spletene kriminalne tožbe, v kateri se otročji ljubezni s pestmi v obraz bije, hujše nego hrumeči valovi ob morske pečine zaganja. Sin se da podkupiti, kakor poročajo židovski listi, za 2000 goldinarjev, ki so mu pa še le samo obljubljeni, med obljubo in resničnim prejemom je pa, kakor vsi dobro vemo, velik razloček; a vendar maloletni židek je pripravljen, zoper očeta pričati, dasiravno ga postava ne sili in naj bi s tem tudi očeta na vislice pripravil. Naj bi se bil pa še celó nalagal in zaradi tega očeta med zemljo in nebom viseti videl! No, kaj to, saj bilo mu je 2000 gld. obljubljenih!

Novega bi sicer to od tega naroda nič ne bilo, kajti pred skoraj 19 stoletji križal je zavoljo denarja večno Resnico — Jezusa Kristusa, zakaj bi še danes navaden žid za — 2000 gold. plače ne izdal. Oče sém, oče tje, denar — zlato tele, to je prva in edina moč,

Listek.

Oče, sin in vnuk.

Nekaj priprostitih misel o sedanjih časih.
(Konec.)

Četrta podlaga družinskega življenja je: posestvo, lastnina.

Sicer se že iz tega, kar smo rekli od veljave, lahko sklepa, kako si vsakteri razlaga posestvo. Vendar mislim, da ne bo odveč, ako tudi k tej točki dostavimo nekoliko besedi.

Kršanstvo se strogo drži pravila: „Sum cuique“ (vsakemu svoje). Kršanstvo tudi za las ne odjenja od zapovedi Božje: Ne kradi, in strogo zahteva: dajte vsakemu svoj! „Čast, komur čast, davek, komur davek. Saj pa tudi ne more drugače biti. Prašam le: ko bi človek o tem, kar si je pridobil, ne mogel reči z dobro vestjo, to je moje; ako bi moral vsak košček kruha le v strahu jesti, ter se dobro varovati, da ne bi prišel močnejši od njega in mu ga ne iztrgal izpred ust: ali bi ne nastala

prej ali potlej vojska vseh zoper vse? Ali bi se ljudje ne klali in ne morili nečloveško med seboj? Človek bi se moral le s pametjo skregati, če bi ne spregledal, kam pripelje človeštvo nauk, ki vničuje razloček med: tvojim in mojim.

In vendar, kdo bi mislil, ravno pri onih, ki se ponašajo s prosveto, napredkom in prostostjo, ravno pri njih se poizgublja bistveni razloček med tvoj in moj. Liberalcu je država izvir vsega prava, — toraj tudi lastninskega. Po tem takem nobeden ne more reči: to je moje, ker država lahko reče: To je moje, in tej izjavi bi se moral človek podvreči brez ugovora. Ta nauk pa, praktično vpeljan, kam mora pripeljati? Zgodovina katoliške Cerkve sploh, posameznih samostanov, preganjanje jezuitov, vgrabljenje posestev „mrtve roke“ — to vse nam jasno priča, kaj je posledica takega načela. Država, ki vse požre in to pod pokroviteljstvom postave. — Pa tudi v tej stroki moramo liberalizmu očitati polovičarstvo. Zakaj? Zato, ker on državi dovoljuje, ali prav za prav

zahteva, da ona vgrablja le cerkvena posestva; jadikuje pa in se jezi, ko bi hotela država svojo roko stegniti tudi po njegovih polnih žepih.

Strogo dosleden pa je v tem zopet socializem. On hoče vse nazore izvršiti strogo do zadnje posledice. Enakost in bratstvo, to je glasilka naša in vaša, tako kličejo socialisti liberalcem, toda mi tega še ne opazujemo v dejanskem življenji. Vi ste sicer pograbili cerkvena posestva — ter jih za-se ohranili, toda ta so premajhna. Mi hočemo imeti tudi vaše denarje, vaša posestva, vaše palače in zahtevamo enakost vseh, tako da ni več razločka med revežem in bogatinom. Mi ne poznamo lastnega posestva — ampak le skupno premoženje. V dokaz tega bodi le izjava socialističnega lista „Egalité“. Ta list je pisal že pred 14 leti: „Kapitalisti se tresejo in strašno jadikujejo. Vzlic tej strašni moči, ki se snuje pred njihovim nosom in njihovo brado, in ki jih mora enkrat požreti, že ne vedó več, kteremu svetniku bi se priporočevali. Oni vi-

prva, edina vrednost, vse drugo je nič. Resnično! spridenost, kakoršne ni še videl beli dan in ni še čula, črna noč. Eno pa lahko zabilježimo celemu svetu v oči gled in to je: „da se židovsko liberalstvo samo na sebi vže maščevati pričinja“.

Shod čeških učiteljev.

6. t. meseca se je zbralo nad 1200 učiteljev Češkega, Marskega in Šlezkega v Brnu, v poslopji slovanske „Besede“. Pri shodu je bil e. k. namestnik grof Schönborn, škof Bauer in deželna nadzornika Prausek in Novak, potem več deželnih poslancev in korarjev, profesorjev in drugega odličnega občinstva. Prvomestnik krajnega odseka, ravnatelj učiteljskega g. Schulz, je pričel sejo z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus.“ Predsedoval je potem prvomestnik osrednjega društva učiteljev na Marskem g. Slaměnik, ki je pozdravil najprej e. k. namestnika. Gospod namestnik se je zahvalil za povabilo, ter voščil, da bi bili sklepi koristni domovini in narodu. Potem predstavi predsednik preč. škofa dr. Bauerja, ki se je tudi zahvalil za povabilo, in rekel, da pride z veseljem med učitelje. Učiteljskega in duhovskega stanu ne gre ločiti. On ni prijatelj ljudstvu in deželi tam, kjer sta ta dva stanova, ki sta toliko važna za izobraževanje ljudstva, med sabo ločena. Prvomestnik kluba poslancev dr. Šrom je poslal dopis, kjer se je izgovarjal, zakaj da ne pride k zborovanju, ter zahvaljeval v svojem in v imenu poslancev za povabilo. Ta dopis je bil sprejet z živim odobravanjem. Potem pozdravlja predsednik zbrane učitelje in učiteljice, vzlasti drage goste iz Češkega, katerih je prišlo obilo število.

Ko je potem povdarjal važnost obravnavanih predmetov: „kako se ima ljudstvo vzgojevati, da ne pade zopet, ker je kakor po čudežu od „smrti vstalo“, zaklical je trikrat „slava“ presvitemu cesarju, ki je dal narodu čeških šol in šolstvo preosnoval, zbor zapoje stojé cesarsko pesem. — Pride pa najprej v posvetovanje in sklepanje naslednja resolucija:

1. Kar se tiče ljudske vzgoje, naj se podučuje češka mladina v čeških šolah le v maternem jeziku in postavno naj se ukaže,

da se ne sprejme v šolo kak otrok, ako ne ume podučnega jezika; češka mladéž naj se tako podučuje, da bode poznala svoj narod, ga ljubila in spolnovala dolžnost do njega, v češki mladini naj se izbudé tiste kreposti, po katerih se je češki narod odlikoval ob času svoje slave, namreč v ljubezni do Boga, do resnice, svobode, vednosti in umetnosti, do koristne delavnosti, poštenosti, požrtovalnosti, hrabrosti in vztrajnosti. 2. Kulturni nalog čeških učiteljev je, da skrbé za ljudsko odgojo in zbudé v ljudstvu ponos, sposobnost in narodno zavednost. 3. Učitelji naj se vzgojajo na narodni in etični podlagi po potrebi časa. 4. Ženska mladina naj se vzgoja na verski in narodni podlagi v npravnosti in v ljubezni do domače hiše. 5. Resolucija želi, da bi se ljudska in srednja šola med seboj vjemali in vzajemno postopali. 6. Kar se tiče znanja nemškega jezika, povdarja se, da se češko ljudstvo nauči nemškega jezika vsaki čas in povsod, kjer je tega treba, v ljudski šoli naj se nikar čas ne trati s priučanjem nemškega jezika, a na srednjih šolah naj imajo učenci dovolj priložnosti naučiti se nemškega jezika. 7. Potreba je, da je časopisje sploh, a posebej strokovno časopisje v prijaznih odnosajih z učiteljstvom, da se podpira in pospešuje narodna zavest. Resolucija zahteva poslednjič, da se naravnajo učiteljske plače, da se učiteljske službe umeščajo po pravici kakor je dostojno učiteljskemu stanu, naj se gleda pri tem na delovanje v šoli, na šolska leta, na sposobnost in na zasluge v kraju.

O prvem odstavku resolucije je govoril g. Jožef Lakal iz Prage. Posebno je razglaševal, da je prvi in neizogiblivi pogoj narodni vzgoji, delati na to, da se v mladéži budi ljubezen do naroda in do domovine, in da vse prebivalstvo prevzame misel, da so vsi skupaj še le narodna celota. Učiteljstvo naj dela na mladéž, da jo vzgoji v vprave rodoljube in v trdne značaje. Prvi odstavek resolucije je bil sprejet. — Potem je pretresoval ravnatelj g. Mašek iz Šmihove dolžnost učitelja, da s časom napreduje, in da ima v sreči ljubezen do otrok in do domovine. Ako nima te ljubezni, tudi otrokom ne more dati prave omike in resnične ljubezni do domovine. Potem govoril ravnatelj Em. Schulz o vzgoji učiteljev, ki imajo izobraževati mladino. Vzgoja, pravi,

mora biti v narodnem smislu. Ni slaberega, ako je učitelj renegat.

Dalje je govoril ravnatelj ženskega učiteljskega v Brnu, g. Karol Schmeidek o izgoji ženske mladine. — Profesor Bily je primerjal ljudsko in srednjo šolo. Potem je v daljšem govoru dokazoval župnik Kosmák, da v ljudski šoli ne gre nemški podučevati. Prav živahna debata se je vnela o drugem odstavku točke 6. — Konečno so se v tem zedinili, da naj se odstavek, ki govori o podučevanju nemškega jezika na srednjih šolah, izpusti. (Povdarjali so namreč nekteri, da ni treba prositi za to, kar že imamo, namreč nemško podučevanje v srednjih šolah.) K sklepu je še govoril g. Křika o vplivu javnih listov na narodno vzgojo in sprejeli so resolucijo z dotično spremembo. Debata je trajala po kratkem prenehanji celih 8 ur.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. avgusta.

Avstrijske dežele.

Grof Potocki, cesarski namestnik Galiski, vendar le pojde. Mislili so, da se bode ozdravil, a bolezen ne odjenja. Njegov naslednik je g. **Zaleski**, ki ga je dosihmal nadomestoval. V znamenje posebne cesarske milosti in naklonjenosti je prejel grof Potocki veliki križ Štefanovega reda. Zopet se umakne iz bojišča eden najboljših bojevalcev, ki je stal zmirom v prednji vrsti. Obžalovati je, da ne more služiti več domovini, a to zavest jemlje s sabo, da ideja, katero je zastopal, sedaj zmaguje.

Iz Prage, 9. avgusta. Kurija velicega posestva je izvolila za ravnatelja češki hipotekni banki namesto barona Hilpranta, ki se je odpovedal, grofa Janeza Ledebour. Deželni predštev za l. 1884 se sprejme, potrebuje se 7.850.177 gold.; primanjkuje 7.058.020 gold.; da se to poravná, je treba doklada 29%. Deželni glavar naznanja, da bode v soboto deženi zbor, ko dovrši svoj dnevni red, zatvorjen.

Iz Prage, 10. avg. Budget je sprejet tudi v tretjem branji. Komisija za prošnje je predložila peticijo odbora češko-marskega mlinarskega društva, da se prenaredé pravila redarstva po rekah in nasvetuje, peticija naj se odstopi vladi s to prošnjo, da predloži v prihodnji sesiji deželnega zbora načrt redarstva (Strompolizei-Ordnung) po vseh rekah na Českem.

K zlati novi maši **nadžkova v Pragi** pojdejo p. č. papežev poročnik msg. Vanutelli,

dijo, da ginejo pravice kapitala; naj le umrjé. Amen“. Ako tem besedam pristavim še izjavo bruseljskih socialstov l. 1870: „Pravice delavcev so naše načelo, organizacija delavcev je naše sredstvo, socialni prevrat naš namen“: potem, mislim, ni treba nobenega pojasnila več, kaj namerava socializem.

Toliko toraj le ob kratkem o boju med kršanstvom, liberalizmom in socializmom. Iz tega pa se že lahko razvidi, kako imeniten je ta boj, da je od njega odvisna bodočnost vsega človeštva; in s tem mislim, da sem vsaj površno rešil svojo nalogo. Vendar, dragi čitatelj, preden se ločiva, še eno vprašanje: kdo bo zmagal? Prihodnost je znana le Bogu in njegovim prerokom. Pa tukaj nam ni treba imeti preroškega duha, da prav odgovorimo na to vprašanje, kajti ono je že odgovorjeno. Zgodovina je učiteljica narodov in ona nam odgovarja tudi na to vprašanje. Kako? Ona nam kaže, kako se ljudstvo umikuje ljudstvu, kraljestvo kraljestvu, in kako se menjujejo modroslovni zistemi: le eno kraljestvo ostane, le en nauk se ne spreminja: kraljestvo Kristusovo

na zemlji in njegov božji nauk, sv. vera. Če se nam pa ta resnica vresničuje do današnjega dne — kako, ali nimamo tudi zdaj pravice upati, da bo tudi v sedanjem boji zmagala zmagovanka 18 stoletij? Da, mi ne upamo le, marveč smo popolnoma prepričani, da je zmaga na naši strani, saj Cerkev ima božje zagotovilo. „Peklenska vrata je ne bodo premagala.“ Ali vendar iz tega nikakor ne sledi, da bi mi malomarno zrli v boj zanašajoči se na gotovo zmago, marveč naša dolžnost je, zmago pospeševati; kajti, Kristus je le obljubil, da Cerkev ne bo premagana; tega pa on ni obljubil, da bi ne bili premagani posamezni deli sveta, posamezne dežele ali celó posamezna ljudstva. Mar li vsak izobražen ne vé, kako cveteča je bila nekđaj v starodavnih časih in v prvih stoletjih kršanstva Mala Azija, znani deli Afrike, Grsko, Carigrad z bližnjimi deželami itd.? In kaj je zdaj tam, kjer bile so najbolj sloveče cerkve, n. pr. sv. Sofija v Carigradu? Turški minariti z mračnim polomesečem. Kar se je pa že mnogokrat zgodilo, se zná še zgoditi in prokleti brezverni liberalizem gladi pota h ko-

nečnemu propadu in poginu tako izvrstno, da nikoli tega. Kaj pa da: „Če ne bote sadu obrodili, bo vam vera (in omika) vzeta in dana ljudstvu, ki bode boljši sad rodilo,“ naj ugovarja in pravi Peter ali Pavel, Francija in Nemčija, kar in kolikor koli hoče — so to ravno besede večne Resnice, ki ostanejo na veke ter jih ne premakne in ne vniči niti ugovor niti zasmeh.

Torej ne držimo križem rok, oznanujmo resnico bodi priležno ali nepriležno. To pa se bo zgodilo, ako v svojem „najnovejšem“ dnevniku razodevamo in razdevamo zmote liberalcev in socialstov, ter ljudstvu kažemo propad, v kterega hočeta ga konečno pahnuti ta dva zakleta njegovega sovražnika. Iz tega tudi vsak lahko spozna potrebo našega dnevnika, in če tudi mogoče zdaj še pripada v število onih, ki trdijo, da nam ni potreba dveh dnevnikov. Prav bi bilo, da bi ju ne bilo treba, ali o stanji, kakoršno je sedaj, je „najnovejši“ dnevnik potreben in mora biti. F. G.

nadškofa iz Dunaja in Solnograda, potem škofje iz Brna, Litomerice in Kraljevega grada.

Kakor se čuje, imenoval se bo za **budejovski škof** sedež vodja duhovnega semenišča v Pragi grof Schönborn.

Iz Linca, 10. avgusta. Danes dopoldne so se posvetovali civilni in vojaški oblastniki pod predsedstvom vladinega Heys-a o napravi prostora za razkladanje poleg Dunava. V posvetovanje je bilo dvoje nasvetov nadinženirja Taussig-a, a tudi oni inženirja Oelweina, v zapisnik so se jemale želje obojih vdeležencev.

Iz Zagreba, 8. avgusta. Za večeršnjega dne so na skupnih ogersko-hrvaških denarnih vradih ogerski grbi s hrvaškim in ogerskim napisom. „Pozor“ pravi, da je to zoper § 62 pogodbine postave, ki se glasi, da ima pri vseh vkupnih zadevah ogerskih kromovin biti združen grb kraljevin Ogerske, Hrvaške, Slavonske in Dalmatinske.

Schönerer, zagrizeni sovražnik judov in vsega, kar je judovskega, meni ob bodočem času zasedanja državnega zbora gledé gorostasne lažljivosti, ktera se osobito po židovskih časnikih šopiri, staviti predlog, naj se sklene: 1. vsakdo ima pravico pri dotični sodnji zahtevati, da se vsakojaka laž, ki pride ali po časnikih ali pa po brošurah med svet, sodnijsko konstatira, se ve, da jo je tudi dokazati treba. Sodnja naj bi vsakemu takošnjemu zahtevanju odločila javno obravnavo, pri kateri se določi, ali se je resnica žalila ali ne. 2. Ako se žaljenje resnice tako po javnem potu dokaže, kaznuje naj se dotični vrednik, ki je toraj svoj list lažem posodil, z denarno globo nikdar ne spod 100 gld. ali pa s primernim zaporom in ako bi laži še dalje med svet trosil, naj se mu ustavi list. Če vrednik dokaže, da mu ni bila znana neresnica, se kazni lahko nekaj olajša, nikdar pa popolnoma ne izbriše, in vrednik ima pravico odškodovanje pri izvirniku, t. j. pri pisatelju neresničnega poročila zahtevati. Bi pač ne bilo slabo!

Vnanje države.

Iz Rima, 9. avgusta. V konsistoriji 8. t. m. sv. Oče niso imeli nagovora, razglasili (prekonizovali) so več novih nadškofov in škofov, namreč za: Lisbono, Turin, Braga, Otranto, Bordeaux, Gorico, Limoges, Viseu, Portalegre, Guarda, Braganca, Barcelona, Beja, Fortaleca, Bukreš, Utrecht i. dr.

Na Španjskem je stvar precej kritična. Častnikov je mnogo republikancev, vstaja je na vseh krajih dežele pripravljena, na severji se pa karlisti pripravljajo za vstajo. Stvar mora biti že zadosti resnoba, ko je kralj ukazal izvanredno stanje. Kar se tiče vstaje v Bajadozi, ki je ravno sedaj končana, pozvedajo se drobnosti. Nihče ni videl, kaj se snuje na skrivnem, kar vstajniki nenadoma tamošnjo oblast in više častnike, ki niso bili v zaroto zapleteni, napadajo in zapró. Vstajniki so vstanovili republikansko vlado in telegrafovali v Madrid, da je posadka v porazumljeni z meščanstvom oklicala ljudovlado 1. 1869 in za predsednika Zorillo. Vodji vstaje sta bila dva polkovnika in dva majorja. — Ko so bežali, vzeli so sabo blagajno polka in druge javne denarje. V Madridu se bojé, da je zarota na široko in dolgo razširjena, a v Bajadozu je prevred bruhnila in zato spodletela. Kar se drugod po deželi n. pr. Nageri in v Barceloni godi, nekako potrjuje to sumnjo. Telegrafuje se pa, da je vstaja v Nageri zadušena, vstajniki so pobegnili ali so jih zaprli.

Iz Barcelone, 9. avgusta. V Seu de Urgel je počila vstaja. Deset batalijonov so poslali zoper vstajnike. Posadko v Barceloni na vso moč obdelujejo; situacija je resnoba. — Med kaznjencei v Santani je tudi začelo vreti, a vstajo so hitro zadušili. — V Santander (Biscaya) je vlada poslala 250 žendarmov, ako posadka odreče pokorščino. General Quesada je obsedel glavne prehode v okraji Logrono. Karlisti se bojé prikazujejo.

Iz Cetinja se poroča, da so prišli vsi tuji zastopniki vlad, ki so tam nameščeni, na knezov dvor, da se vdeležé slavnosti poroke, ktero bode obhajala knezova hči s potomcem Karadjordjeviča, bivšega kneza Srbskega, tudi

sicer prihaja mnogo gostov na Cetinje. Prišel je tudi knez Orlov-Demidov v imenu ruskega cara, njegov prihod je naznanovalo streljanje topov in knez ga je osebnó pozdravil. — Za srbskega kralja in njegovo vlado menda nič kaj vesele novice. — Na Balskanskem polotoku bode še dolgo, dolgo vrelo, preden se ljudstva upokojé.

Iz Londona, 9. avgusta. Nihilist Hartman in francoski komunist Dubois sta semkaj prišla iz Pariza in delata priprave za mednarodni kongres nihilistov, ki bode v sredi meseca septembra v Londonu.

Irci, ki so pričali zoper morilce v gaji „Feniks“, so se podali v Avstralijo, ker si v Evropi niso bili varni življenja, a tam jim oblasti niso dovolile izkrcanja, šli so potem iz parnika „Pathan“ na parnik „Nelson“.

Cetevajo baje še živi, tako se telegrafuje iz Durban-a, baje da je prišel na Angleško zemljo (v rezervirane kraje).

Izvirni dopisi.

Dobrova pri Ljubljani. — Iz Dobrove pač malokdaj kak dopis prejmete, tedaj nate malenkost, da nas iz števila živih ne izbrišete. Res so le domače reči, a tudi te so potrebne. — Letina je pri nas dobra. Naželi smo veliko, in žito je bogato, vendar ne tako ko lansko leto. V naši fari imajo nekteri veliko posestva, toraj potrebujejo tudi mnogo družine, da obdelajo svoje polje. Dobro posle pa je dandanes silno težko dobiti, posebno blizo Ljubljane. Večinoma, vsaj moški, so taki, ki bi radi mnogo žganja pili, pa malo delali, in če so za delo pridni, so v drugem obziru nerodni. Naj pa gospodar posvari hlapca ali deklo, se mu pa hitro odreže: E grem pa v Ljubljano. — Kdor mora dandanes s ptujo družino zemljo obdelavati, je pač križ, toži marsikteri mož. — Ker imajo toraj pri nas nekteri veliko mlatičev, pridnih delavcev je pa malo, bi pač dobro bilo, da bi se jeli posluževati mlatilnih strojev. In kakor mi je znano, sta letos to že poskusila dva gospodarja v Kozarjah. Lansko leto se je eden obotavljaj in samo gledal, kako je sosed h krati toliko pšenice omlatil. In tudi letos ga nič kaj ni bila volja z mlatilnico poskusiti. Pa domači mu prigovarjajo, on se vdá ter omlati v dveh dneh, kar bi sicer morali kaci 10 dni z največjo močjo potepavati. In kako vesel, kako zadovoljen je bil potem! Naj bi se toraj tudi drugi gospodarji, ki imajo velike kmetije, poprijeli te prekornostne naprave; prihranili bi si mnogo časa, mnogo sitnosti in tudi denarja. Vsa hvala in čast pa velečastitemu g. dr. Poklukarju, našemu občanu, ki je tako vnet za povzdigo kmetijstva in se prizadeva kmete seznaniti in sprijazniti z novimi znajdbami na polji kmetijstva. On ima namreč mlatilnico in jo je posodil omenjenima posestnikoma, in je pripravljen jo posoditi tudi drugim, in sploh se jako vljudno in prijazno obnaša do naših faranov, zato ga tudi vsi, ki so v resnici možje, zeló čislajo in cenijo. Lahko ga pa tudi vsak spoštuje, ker je odločen katoličan, odločen narodnjak ne v frazah in besedah, marveč v djanji in resnici! Hvala mu!

Dobrovčan.

Št. Jurij pri Kranji, 8. avgusta. Potniku, ki je 10. julija Št. Jurij na Gorenjskem obiskal ter izrekel v „Slov. Nar.“ št. 170 grajo čez našo pošto, kakor bi ne bila razsvitljena in tudi sicer pomanjkljiva, odgovarjamo, da se nam čudno zdi, kako je bilo mogoče, da potnik ni videl razsvitljave pri poštni hiši. Saj je bila celo s transparenti in lampijoni okinčava, kar

po deželi ni navada, tedaj tudi ni bilo lahko prezreti. — Da bi bila sicer pošta pomanjkljiva, nam ni znano; mogoče pa je, da je potniku premalo petakov odrajtala, ker jih za potnika prejela ni.

Domače novice.

(Škof Strosmajer) je bil včeraj nekoliko časa v Ljubljani z gosp. dr. Rački-jem in Rih-teričem, ogledal si mesto, posebno vse cerkve in tudi čitalnico. Zvečer se je peljal na Bled, kjer se bo mudil tri dni.

(Zavoljo škandala pri ljudski veselici) je bila včeraj pred ljubljansko okrajno sodnijo obravnava. Zatožen je bil neki Spetzler, praktikant pri finančnem vodstvu, ki je mestnega živinozdravnika dvakrat po glavi vdaril zato, ker je z drugimi vred „živio“ klical. Obsojen je bil na 84 ur zopora ali 10 gld. kazni. Taki so toraj nemčurji! Kak krik bi bili zagnali, če bi kak narodnjak se kakega nemškutarja le dotaknil, ko so demonstrativno „hoch“ upili!

(O znani dogodbi pred „Švicarijo“) bila je včeraj obravnava pred okrajnim glavarstvom ljubljanskim zoper nekega Oskarja Künla, vradnika Rudolfove železnice (ki je pa zdaj premeščen za kazni), zato, ker je zložil tisto zabavljico „Sokolovcem“ in Slovencem, ktero je bral „turnarjem“ v švicariji. Sam ni prišel, ampak poslal le svoj „poem“, ki, akoravno zeló ostrizen, je tako grd, da ga ne moremo natisniti; za poskušnjo bodi podana le ena kitica:

Auftaucht ein Priester vor dem Herrn
Und seine Augen flammen:
„Im Namen der Dreieinigkeit
Haut alle hier zusammen.“

Za pričo je bil zaslišan mestni komisar gosp. Tome, sodba se pa še ni sklenila. — Zopet lep cvet nemške kulture!

(Nemiri) nastali so, kakor slišimo, med delavci v rudniku pri Hrastniku, moralo je podati se tje večé število vojakov mir delat. Natančnejega poročila o tem še nimamo.

(„Brenceljna“ 15. št.) je prišla včeraj na svitlo z mnogovrstno, prav mikavno tvarino. Posebno dobro je uganil „Brencelj“ s ponatiskom povesti „Čmókavzar in Ušperna“ iz „Ljubljanskega Zvona“, ki je po zadržaji in besedi tako robata, da se kaj tako podlega dozda menda še ni v slovenskem jeziku nikjer tiskalo, najmanj pa v lepoznanškem listu, kar hoče biti „Zvon“. Toraj „Br.“ tu šiba oni list z njegovim lastnim bičem.

Razne reči.

— Slovenci in srednje šole v Celovci in Belaku. Celovška gimnazija šteje v vseh osmih razredih 328 učencev; med njimi jih je 273 Nemcev, 49 Slovencev, 5 Italijanov in 1 Magjar. — Belaška gimnazija šteje 161 učencev; med njimi jih je 140 Nemcev, 19 Slovencev, 1 Poljak in 1 Čeh. — Celovška realka šteje 122 učencev; med njimi jih je 108 Nemcev, 8 Slovencev, 3 so Italijani in 3 Magjari. Na vseh treh šolah je toraj 611 učencev; med temi jih je 511 Nemcev in 76 Slovencev. Te številke oznanjujejo žalostno resnico: Dobra tretjina vseh prebivalcev na Koroškem je Slovencev in toraj bi imelo med 611 učencev biti 204 Slovencev, pa jih je le 76, manjka jih torej 128, kam so prišli? Ali imajo Slovenci daleč v te šole? Naka! Okoli Celovec in Belaka živio Slovenci. Ali so morebiti Slovenci tako obožali, da svojih sinov ne morejo v više šole pošiljati? Naka! Res časi so trdi, pa vendar bi tudi Slovenci še zamogli svoje sinove vzdrževati. Ali so morebiti Slovenci tako nemarni in zabiti, da nič ne

marajo ali niso zmožni za višo omiko? Tudi naka! Od nekdanj se Slovenci radi učijo in so nekdanj stali in še tedaj stojijo na prvih mestih. Odkod torej ta žalostna resnica, da zdanje čase tako malo Slovencev obiskuje srednje šole? Ta žalostna resnica je vredna, da se ogleduje in osoja na vse strani. „Mir“.

— V Trstu še ni kolere, a bojé se je in pripravljeni so za njo, t. j. izdali so modrih naredeb, kaj se ima zgoditi, ako bi se kolera v Trstu začela, namreč da se mora vsak slučaj naznaniti magistratu, da se tak bolnik od drugih zdravih loči (isolira), da se morajo odpadki tacega bolnika razsmraditi, isto tako vsa stranišča i. dr., da se morajo za kolero umrli prepeljati po noči v mrtvašnico. Konečno pa se za vsak prestop napoveduje kazen 100 gld. — Sicer pa prosimo: kuge, t. j. kolere, varuj nas milostljivi Bog!

— V nedeljo 10. t. m. pripelje se mati naše cesaričine Stefanije, belgiška kraljica Henrijeta, v carski grad Laksenburg pod Dunajem, kjer bode ostala, dokler se ne izvrši veseli dogodjaj, na kterege gleda celo cesarstvo.

— Poštne hranilnice nabrale so v prvih 6 mesecih 4,237.027-80 gold., meseca julija pa 607.955-02 goldinarjev. Skupna vloga znaša toraj 4,844.982-82 gld. ter se opira na 1.248.254 vložnikov.

— V predoru Arlberg so privkrali slišali streljanje od vzhodnje strani. — Vsak-sebi so si še 1 kilometer, in ker posebno na zahodnji strani v poslednjem času hitro napredujejo, bodo menda rov kmalo prebili.

— Katoliki na Nemškem napravljajo velikanske shode prav tako, kakor smo pri nas svoje dni napravljali tabore, kakor je bil meseca junija tabor v Brezovici in bode to jesen še jeden v sredi Istre v Pazinu. Katoliška cerkev na Nemškem je do danes še v vednem boji s tamošnjo moderno državo in so ji taki shodi več kot potrebni, in ogromne važnosti za njo, da javno pokaže mišljenje svojih udov nasproti nenasitenemu želodcu nemške države. O tej priliki ne moremo si kaj, da ne bi sprožili misli o takem katoliškem taboru na naših tleh, kjer naj bi se osobito povdarjalo in za trdno sklenilo javni morali zopet do njenega stališča, iz kojega je po spridenosti prognana, pomagati. Na tem taboru naj bi se toraj sklenilo si na vso moč prizadevati, da se odpravijo žganjarije. Ker bi pa tak predlog od mnogo strani, osobito pa od branjevcev, malih krčmarčkov, od vseh žganjarjev na hudo upornost zadel, trebalo bi toraj družega pripomočka, da se žganjarjem frakelj nekoliko višje postavi in ta bi bil, naj se žganje vsake baže tako visoko zadaca, da bi ga frakelj mesto 6 kr. 60 kr. veljalo. Država bi ne bila na zgubi vsled višje dohodnine, prebivalcem pa bilo v neizrekljiv dobiček, dušni, telesni, gospodarstveni in še kateri. So pa še drugi tehtni vzroki, ki za popolno odpravo žganja govoré in to so: propad naroda, t. j. človečanstva. Oglejmo si ljudi od danes in primerjajmo jih v duhu onim pred sto leti, oj, kak razloček! In kakšen še le bo, ako se bo žganje še 50 let naprej tako pilo, kot sedaj. Občna degeneracija in osiromačenje na duhu in telesu sta neizogibna nasledka. Prijetli pomislite, prevdarite, pa naj se še — kdo sprožene misli poprime in kaj reče.

— Nesreča na železnici na Angleskem. Vlak, ki je šel 7. t. m. iz South Shields, je trčil zunaj postaje Mexborough na železnem mostu s tvornim vlakom. Lokomotiva je prišla iz tira, in toliko da se ni v reko prekučnila. 16 potnikov je bilo več ali manj poškodovanih.

— Iz Aleksandrije, 9. avgusta. V zadnjih 24 urah je umrlo v Aleksandriji za kolero 12 oseb.

— Blodne skale (erratische Felsblöcke) se imenujejo posamezne raztresene skale v sredi ravnin, daleč od hribov, in čisto drugačne formacije (sestave) kakor so skale bližnjih gora. Učenjaki pravijo, da so te skale prišle ob ledeni dobi z morskimi tokovi med ploščami ledu v kraje, kjer jih sedaj nahajamo

in kamor je tačas segalo še morje, led se je poleti stajal in skale so se na dnu morja vse-dle, pozneje pa se je morje nazaj umaknilo. Take skale nahajamo po vsi severni Evropi, v Veliki Britaniji, na severnem Nemškem in na nekterih krajih Ruskega. Sestave so take, kakor gore, ki so veliko višje ob severji Evrope. Kolosalna podoba Petra Velicega je na taki granitni blodni skali, težki 30.000 centov, granitna skleda pred muzejem umetnosti v Berlinu ima v premeru 22 čevljev in je narejena iz jednega kamna (Markgrafenstein), ki je ležal na višavi Nauenskih gora pri Fürstenwalde in je 25 čevljev na debelo gledal iz tal. „Schwedenstein“ na bojišči pri Lützen in spomin Leopolda pl. Buh pri Lincu sta narejena tudi iz tacihi blodnih skal. V srednjem veku so delali trdnjave iz tacihi blodnih kamnov, sedaj pa iz njih delajo tlak po mestih i. dr. V obližji Bensheima jih je nagromadenih po pustinah. V Porenji so najdalje proti jugu take skale pri Ketvig na reki Ruhr, potem gre črta na jugu od Soest pri Lendingen dalje proti Helmern Husen, najbolj na jugu pa pri Lipskem. Največa taka blodna skala je v severo-nemški nižavi na grajščini grofa Erbdroste v Holtviku pri Coesfeldu.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 11. avg. Vojni parnik „Pola“ na poti domov od severnega tečaja, dospel je iz Jan-Majen včeraj v Trondhjem in ga na 19. avgusta vže v Hamburgu pričakujejo. Ekspedicija je zdrava in vesela.

Praga, 11. avg. Emin. gsp. kardinal Schwarzenberg, česki metropolit, obhajal bode svojo „zlato mašo“. Iz tega namena čestitali so mu: kurija veliko-posestva, peteročleni komité deželnega zbora, česki klub; nemški klub čestital bode jutri.

Umrli so:

6. avgusta. Frančiška Šupevec, svečarica, 81 let, slonove ulice št. 3, vnetje pljuč. — Angela Kliš, kotlarjeva hči, 2 meseca, stari trg št. 26, črev. katar.

7. avgusta. Adolf Orenik, barvar, 26 let, božjast.

8. avgusta. Adolf Armbruster, učit. pripravnik, 21 let, Petrova cesta, tuberkuloza. — Jurij Rozman, zemljaka sin, 28 let, na Gradu št. 21, vodenica. — Ljudmila Petaver, 8 dni, Rožne ulice št. 27.

9. avgusta. Alojzija Rozman, gostija, 74 let, stolni trg št. 21, vročnica. — Katarina Jenko, krojačeva žena, 38 let, Petrova cesta št. 38, jetika. — Lavoslava Vizjak, lončarjeva hči, 13 meseca, Krakovske ulice, božjast.

V bolnišnici:

2. avgusta. Frančiška Zajec, gostija, 54 let, rak v želodec.

6. avgusta. France Marolt, posestnik, 42 let, delirium tremens.

Eksekutivne dražbe.

17. avg. 1. e. dzb. pos. Nikolaj Bahorič iz Dolene h. št. 10, 449 gl. Črnomelj. — 1. e. dzb. Janez Tomec iz Jerneje vasi, 90 gl. Črnomelj. — 1. e. dzb. pos. Jera Kralj iz Vertač. Črnomelj. — Relicitačija pos. Bara Slobodnik iz Bojane, 2251 gl. Metlika. — 1. e. dzb. pos. Janez Peče iz Rudolfovega, 635 gl. Rudolfovo. — 1. e. dzb. Anton Kašič iz Gaberske gore, 300 gl. Rače. — 3. e. dzb. pos. Gašper Samsa iz Stare Hrušice, 3709 gl. Postojna. — 1. e. dzb. pos. Peter Vehovec iz Mengša, 1970 gl. Kamnik. — 2. e. dzb. pos. France Kopatin iz Šent-Vida. Vipava.

20. avgusta. 3. e. dzb. Zapuščina Jožefa Japel v Trnovem v Ljubljani. Ljubljana. — 1. e. dzb. pos. Matija Jeraj iz Dvornice, 3239 gl. Kranj.

21. avgusta. 2. e. dzb. Anton Slak iz Repče. Treben. — 1. e. dzb. pos. Matej Lukančič iz Loke. Loka. — 1. e. dzb. pos. Anton Erjavec iz Boštajna. Rateče. — 1. e. dzb. zemljišča pod Pleterje, urb. št. 97, 4220 gld. Kostanjevica.

22. avgusta. 1. e. dzb. Martin Duler iz Karlče, 3470 gl. Kostanjevica. — Relicitačija pos. Marka Juržna

iz Dobravnice, 940 gl. Metlika. — 1. e. dzb. pos. Jože Skopore iz Rateč. Rateče. — 2. e. dzb. pos. France Vranič iz Knigat, 1791 gl. Brdo. — 1. e. dzb. zapuščine Karola Dolinarja, 1650 gl. Mokronog.

23. avgusta. 1. e. dzb. pos. Janez Klemene iz Jakobovic 4455 gl. Logatec. — 1. e. dzb. pos. Luka Nagode iz Ravnika, 5280 gl. Logatec. — 1. e. dzb. pos. Miha Godeža iz Jakobovic, 4815 gl. Logatec. — 1. e. dzb. pos. Jurij Vidmar iz Rovt, 1890 gl. Logatec.

24. avgusta. 3. e. dzb. pos. Janez Orel mlajši iz Vipave vlož. št. 422, cenjeno 350 gl. Vipava — 1. e. dzb. pos. Jakob Ostank iz Grobeš 1505 gl. 50 kr. Postojna. — 1. e. dzb. pos. Martin Simončič iz Boštajna, 1827 gl. Rateče.

Dunajska borza.

10. avgusta.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl.	—	kr.
Sreberna	79	70	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	70	„
Papirna renta, davka prosta	93	50	„
Ogerska zlata renta 6%	119	85	„
„ 4%	88	85	„
„ papirna renta 5%	87	30	„
Kreditne akeije	160 gld.	297	10
Akeije anglo-avstr. banke	120 gld.	110	75
„ avstr.-ogerske banke		838	—
„ Länderbanke		113	—
„ avst.-oger. Lloydja v Trstu		649	—
„ državne železnice		318	25
„ Tramway-društva velj.	170 gl.	224	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice		107	60
Ferdinandove sev.		105	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	120	50
4% „ „ „ 1860	500	134	90
Državne srečke iz l. 1864	100	170	50
„ „ „ 1864	50	170	—
Kreditne srečke	100	173	40
Ljubljanske srečke	20	23	—
Rudolfove srečke	10	21	25
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.		103	—
London		119	70
Srebro		—	—
Ces. cekini		5	65
Francoški napoleond.		9	49
Nemške marke		58	30

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 24 kr., — domača 7 gl. 90 kr. — Rž 4 gl. — kr. — Ječmen 4 gl. — kr. — Ajda 5 gl. 20 kr. — Proso 5 gl. 40 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 2 gl. 60 kr.

Hiša na prodaj.

Hiša z vrtom, št. 16 na Krakovskem nasipu v Ljubljani, na kateri utegne ostati vknjiženih 3000 gld., je na prodaj. Kupnina znaša 6500 gld., hišna najemščina nese 426 gld. Natančneje — brez posredovalcev (mešetarjev) se pozve na narodnem trgu (v „zvezdi“) št. 12 v II. nadstropji vsak dan od 10. do 12. ure.

(5)

Najboljši

papir za cigarette

je

LE HOUBLON

(Francoski izdelek.)

Pred ponarejenjem se svari.

Jedino prav je ta papir, ako je na vsakem papirji vtisnjeno ime **LE HOUBLON** in ima vsak karton spodaj stoječo varstveno marko.

Cawley & Henry

Prop^{re} du Brevet

CAWLEY & HENRY, allégués fabricantes, PARIS

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.